

Dette eksemplar bedes tilbakelevert Stortingets kontor når saken er behandlet av Stortinget.

Innst. S. H.

Innstilling fra landbrukskomiteen om lagring av korn og mel i Nord-Norge.

(St. med. nr. 34, 1937.)

Til Stortinget.

I innstillingen om St. med. nr. 20 1936: Tilråding frå landbruksnemndi um korn- og mjøl-lager (Innst. S. nr. 110 1936) anførte nevnden bl. a.: «I nemndi er reist spursmålet um kornlagringi i Nord-Noreg med, i samanheng med ei handelsmylne i denne landsluten, eller i tilfelle betre utnytting av bygdemylnone. Nemndi vil gjerne at administrasjonen skal greida dette spursmålet ut i neste fyrelegg.» Stortinget gav sin tilslutning hertil. Kfr. St. forh. 1936, side 1106—1109. Departementet har anmodet Statens Kornforretning om å utrede det her omhandlede spørsmål.

I skrivelse av 5 april 1937 til Landbruksdepartementet redegjør Kornforretningens administrerende direktør utførlig om de av komiteén ifjor reiste spørsmål, og uttaler bl. a. følgende:

«Fra enkelte hold har man ment at landsdelens forsyning vilde kunne skje ved anlegg av en moderne handelsmølle med silo i Nordland eller Troms fylke — der har vært nevnt Bodø, Narvik, Balsfjorden og flere steder. Jeg må bestemt advare mot et sådant anlegg. Det kan ikke skjønnes at en mølle på et eller annet av disse steder kommunikasjons- og dermed forsyningsmessig betyr noget vesentlig utover møllens nærmeste omegn. Melet må fraktes fra standene vilde som fra de andre pr. skib og avstandene vil fremdeles være mer enn lange nok til å skape vanskeligheter av den art man regner med muligheten av. Det har i denne forbindelse også vært fremholdt hensynet til Nord-Norges næringsliv. En statsmølle skulde bety økede arbeidsmuligheter. Dette syn beror vel på ubekjentskap med den arbeidsstyrke en moderne handelsmølle behøver. Det blir neppe for en mølle tilstrekkelig for landsdelen og liggende ved kaianlegg tale om mer enn 40—50 mann. Dertil kommer at det for storpartens vedkommende må være faglærte folk. De må importeres sønnenfra — iallfall til en begynnelse. Da landet allerede på forhånd har mer enn tilstrekkelig møllekapasitet — alle kornslag tatt over ett — vil anlegg av en ny mølle bety minsket arbeid og derved dyrere maling pr. enhet så vel ved den nye som ved de gamle møller. Av disse siste vil igjen statens mølle — Vaksdal — hvis overskudd går i statskassen, være den som rammes hardest. Da disse vanskeligheter for møllene i tilfelle jo vil være foranlediget ved et inngrep fra Statens side, vil rettfærdighetshensyn tilsi at

malingsprisene forhøies tilstrekkelig til å kompensere tapet, hvilket igjen vil bety dyrere mel for forbrukerne.»

Korndirektøren redegjør i forannevnte skrivelse utførlig om lagringsforholdene av mel i Nord-Norge og foreslår en utvidet lagringsordning i tilfelle en krisesituasjon skulde opstå, og uttaler til slutt:

«Den her fremlagte plan for Nord-Norges forsyning vil by den største effektivitet, idet man alltid vil ha beholdningene i form av ferdig mel. Den vil ikke gripe forstyrrende inn i de bestående forhold for øvrig og den vil bli den ubetinget billigste.

Jeg vil atter igjen understreke at et handelsmølleanlegg ikke vil tjene den sak det her i første rekke gjelder: Nord-Norges forsyning i krisetilfelle. Man må forstå at ved et eventuelt anlegg av mølle vil kornbeholdningen måtte konsentreres om møllen, mens der efter Kornforretningens forslag vil bli et stort antall bekvemt og spredtliggende mel-lagre. Et handelsmølleanlegg i Nord-Norge kan utelukkende resultere i forringelse eller ødeleggelse av allerede eksisterende samfunnsverdier og fordyrelse av melet. Det blir en dyr pris å betale for å kunne skaffe en 40—50 mann arbeide — folk som i tilfelle må tas sønnenfra — fra de møller som ikke lenger kan skaffe dem noe å gjøre på grunn av dette helt overflødige mølleanlegg.

Med hensyn til de anlegg som vanlig danner basis for Nord-Norges forsyning er å merke at en ny silo på 12 à 13 tusen tonn nettop er ferdig i Buvika i Sør-Trøndelag og at et lignende nyanlegg vil være ferdig i løpet av året ved Vaksdal. Disse — så vel som de gamle siloer og lagre — vil bli holdt godt forsynt.»

Kornrådet har i møte 2 april 1937 gitt Korndirektørens utredning og plan sin enstemmige tilslutning. Planen har vært forelagt Forsvarsdepartementet til uttalelse, og meddeler dette departement at det slutter sig til en uttalelse som er innhentet fra Generalintendanten — datert 20 april.

Generalintendanten bemerker bl. a. at spørsmålet om Nord-Norges forsyning med korn og mel tidligere har vært behandlet av de militære myndigheter, og disse har foreslått at det bygges 3 handelsmøller i Nord-Norge (1 i Troms og 2 i Finnmark) samt etablering av kornlagre for 1 års behov. I sin

siste uttalelse bemerker Generalintendanten at «når handelsmøller var foreslått, var det vesentlig for å ha større lagre av korn med lett adgang til formaling.

Er det mere praktisk og økonomisk å opprette flere faste mellaagre har Generalintendanten intet å innvende herimot, når bare de samlede beholdninger blir for 1 års behov.»

Landbruksdepartementet uttaler at det finner at spørsmålet om anlegg av handelsmøller i Nord-Norge bør bortfalle, idet Nord-Norges forsyning med korn og mel etter departementets opfatning mest formålstjenlig kan skje på den måte som Korndirektøren med tilslutning av Kornrådet har foreslått.

Med hensyn til hvor store de faste beholdninger av korn og mel bør være i Nord-Norge, finner departementet at lagringen for Troms-området (Nordland fylke nordenfor Bodø og Troms fylke) bør gjennomføres etter Korndirektørens forslag, med et fast lager av ca. 7000 tonn, svarende til ca. 7 måneders behov og med supplering om nødvendig med ca. 3000 tonn, svarende til ca. 3 måneders behov, hvorefter i alt beholdning for ca. 10 måneders behov, regnet etter 80 kg. pr. innbygger årlig.

For Finnmark fylkes vedkommende finner departementet at lagringen med hensyn til beholdningenes størrelse bør gjennomføres etter Generalintendantens forslag, med et fast lager av ca. 6000 tonn, svarende til ca. 1 års behov, regnet etter 120 kg. pr. innbygger årlig. Departementet anser så store beholdninger i Finnmark nødvendig, bl. a. av hensyn til forsyningen av tropper som eventuelt kan bli overført til Finnmark sydfra.

For øvrig slutter departementet sig til den plan for Nord-Norges forsyning med korn og mel som Korndirektøren har fremlagt.

Komiteén slutter sig til Landbruksdepartementets uttalelse når det gjelder korn- og melforsyningen i Nord-Norge.

Under henvisning til foranstående innstiller komitéen til Stortinget å fatte sådan

b e s l u t n i n g :

St. med. nr. 34 for 1937 vedlegges protokollen.

Oslo i landbrukskomiteen 28 mai 1937.

Jon Sundby,	A. K. Mikkola,	K. K. Kleppe,
formann.	ordfører.	sekretær.